



EUROOPAN PARLAMENTTI

2009 - 2014

Istuntoasiakirja

11.6.2010

B7-0342/2010

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

neuvoston julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan mukaisesti

Bosnia ja Herzegovinan tilanteesta

Doris Pack

ulkoasiainvaliokunnan puolesta

Euroopan parlamentin päätöslauselma Bosnia ja Hertsegovinan tilanteesta

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 16. kesäkuuta 2008 tehdyn Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Bosnia ja Hertsegovinan välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen,
 - ottaa huomioon viisumivapaudesta 30. marraskuuta 2009 annetun neuvoston asetuksen N:o 1244/2009¹,
 - ottaa huomion neuvoston 16. kesäkuuta 2003 tekemät päätelmät Länsi-Balkanista ja neuvoston 30. marraskuuta 2009 tekemät päätelmät Bosnia ja Hertsegovinasta,
 - ottaa huomioon yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston 16. kesäkuuta 2003 tekemät päätelmät Länsi-Balkanista ja sen liitteen "Länsi-Balkania koskeva Thessalonikin toimintasuunnitelma: kohti yhdentyvää Eurooppaa", joka hyväksyttiin Thessalonikin Eurooppa-neuvostossa 19. ja 20. kesäkuuta 2003,
 - ottaa huomioon Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen suuren jaoston 22. joulukuuta 2009 tekemän päätöksen asiassa Sejdić ja Finci vs. Bosnia ja Hertsegovina (kanteet 27996/06 ja 3483/06),
 - ottaa huomioon Bosnian ja Hertsegovinan tilanteesta 24. huhtikuuta 2009 antamansa päätöslauselman²,
 - ottaa huomioon Srebrenicasta 15. tammikuuta 2009 antamansa päätöslauselman³,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että EU on toistuvasti vahvistanut sitoutuneensa Länsi-Balkanin maiden, kuten Bosnia Hertsegovinan EU-jäsenyyteen; katsoo kuitenkin, että ensisijainen vastuu liittymisestä kuuluu kyseisille maille ja että liittyminen riippuu niiden kyvystä ja päättäväisyydestä täyttää Kööpenhaminan kriteerit,
- B. katsoo, että Bosnia ja Hertsegovina elää nyt pitkällistä poliittisen, taloudellisen ja yhteiskunnallisen pysähtyneisyyden ja poliittisen halvaantuneisuuden sekä etnisten ryhmien välisten suhteiden huonontumisen kautta, jonka ovat aiheuttaneet poliittinen retoriikka ja maan poliittisen eliitin haluttomuus ja kyvyttömyys kompromisseihin ja yhteiseen näkemykseen siitä, miten maan kiireellisiin poliittisiin, taloudellisiin ja yhteiskunnallisiin ongelmiin pitäisi reagoida,
- C. katsoo, että jyrkentyvä kansallismielinen ja valtioyhteisöstä irtautumiseen tähtäävä

¹ Neuvoston asetus (EY) N:o 1244/2009, annettu 30.11.2009 (EUVL L 336, 18.12.2009).

² Hyväksytyt tekstit P6_TA(2009)0332.

³ EUVL C 46 E, 24.02.2010, s. 111.

retoriikka on räikeässä ristiriidassa eurooppalaisten perusarvojen, yhteiskunnallisen ja poliittisen kehityksen ja poliittisen vakauden kanssa, vahingoittaa maan yleistä etua, estää etnisten ryhmien välistä sovintoa ja häiritsee maan EU-jäsenyysspyrkimyksiä; katsoo, että Bosnia ja Hertsegovina saattaa jäädä entistä pahemmin jälkeen muista Länsi-Balkanin maista ja menettää mahdollisuutensa hyötyä Eurooppaan integroitumisesta,

- D. katsoo, että Daytonin sopimukset olivat tarpeen verenvuodatuksen lopettamiseksi, mutta niillä ei kyetty luomaan omavaraista ja toimintakykyistä Bosnia ja Hertsegovinan valtiota; katsoo, että hallituksen työskentelyä haittaavat edelleen pahiten valtion ja sopimuksilla luotujen entiteettien välisen päätöksentekoprosessin hajanaisuus ja hallinnon eri tasojen lainsäädäntötyön yhdenmukaistamisen puute, jotka haittaavat maan kykyä tehdä ripeästi EU-jäsenyyden edellyttämiä uudistuksia,
- E. pitää perustuslain uudistamista tärkeimpänä keinona, jolla Bosnia ja Hertsegovinasta saadaan tehokkaasti ja täysipainoisesti toimiva valtio; ottaa huomioon, että oikeuslaitoksen monimutkainen rakenne, yhden ja yhtenäisen talousarvion puute, maan neljän lainkäyttöalueen toimintaa yhdenmukaistamaan kykenevän Bosnia ja Hertsegovinan korkeimman oikeuden puuttuminen, poliittinen puuttuminen oikeusjärjestelmän toimintaan ja Bosnian serbitasavallan hallituksen aiheuttamat alituiset haasteet valtion tuomioistuinten toimivallalle haittaavat oikeuslaitoksen toimintaa ja vesittävät uudistuspyrkimykset; katsoo, että kansainvälisiin päätöksiin perustuvia entiteettirakenteita olisi muutettava, jotta niiden toiminta tehostuisi ja jotta ne olisivat yhdenmukaisia valtion institutionaalisen järjestelmän kanssa,
- F. ottaa huomioon, että maan kaikkien kansalaisten eurooppalainen tulevaisuus on Euroopan unionin varassa; ottaa huomioon, että EU-jäsenyyden mahdollisuus on yksi Bosnia ja Hertsegovinan asukkaita eniten yhdistävistä tekijöistä; ottaa huomioon, että Bosnia ja Hertsegovina voi liittyä EU:n jäseneksi ainoastaan yhtenä kokonaisuutena maana ja että kaikki pyrkimykset valtion instituutioiden vesittämiseksi ja heikentämiseksi tai yhteiskunnan ottamiseksi vastuuttoman kansallisen ja separatistisen politiikan panttivangiksi estävät kaikkia kansalaisia hyötymästä eurooppalaisen integraation eduista; ottaa huomioon, että Bosnia ja Hertsegovina ei ole juurikaan edistynyt EU:n integraatioprosessiin tarvittavien uudistusten toteuttamisessa; ottaa huomioon, että vallitsevat etniset ja entiteettejä koskevat ohjelmat saattavat haitata EU- ja Nato-jäsenyyttä koskevien vaatimusten täyttämistä,
- G. katsoo, että neuvoston ja komission on osoitettava selkeämpää johtajuutta ja valmiutta toimia lisä uudistusten käynnistämisen ja toteuttamisen moottorina,
- H. katsoo, että ennen aikaisesti toteutettuna korkean edustajan toimiston sulkeminen, joka perustuu legitimiin haluun lisätä paikallista vastuunottoa poliittisesta prosessista, saattaa vaikuttaa maan vakauteen ja kipeästi kaivattujen uudistusten etenemistähtiin ja tuloksiin; katsoo, että lopullisena tavoitteena on edelleen siirtyminen korkean edustajan toimistosta EU:n erityisedustajaan, jonka valtuuksia on vahvistettu,
- I. katsoo, että Bosnia ja Hertsegovinaa on onniteltava siitä, että se on valittu YK:n turvallisuusneuvoston vaihtuvaksi jäseneksi, mikä osoittaa maan kykenevän ottamaan täysin ja vastuullisesti paikkansa kansainvälisissä asioissa,

- J. katsoo, että Bosnia ja Hertsegovinan poliittiset johtajat eivät ole varmistaneet riittävästi sitä, että tuhannet vuosien 1992–1995 sodassa raiskatuksi joutuneet naiset ja tytöt saivat oikeutta ja korvauksia, koska syytteisiin johtaneiden seksuaalisten sotarikosten määrä on edelleen poikkeuksellisen alhainen, ja että uhreja ei ole monessa tapauksessa kohdeltu ihmisarvonsa mukaisesti eivätkä he ole saaneet riittävästi suojaa tai tukea elämän uudelleen aloittamiseen,
- K. ottaa huomioon, että 11. heinäkuuta 2010 Srebrenican ja Potočarin kansanmurhasta tulee kuluneeksi 15 vuotta,
- L. ottaa huomioon, että Daytonin rauhansopimuksessa olevaa liitettä VII ei ole pantu kokonaisuudessaan täytäntöön; toteaa, että noin 115 000 maan sisäisen evakon ja muiden konfliktista kärsivien tilanteeseen tarvitaan oikeudenmukaisia, kattavia ja kestäviä ratkaisuja ja että edistymistä tarvitaan myös kotiseudulle palanneiden evakoiden yhteiskunnallisessa ja taloudellisessa integroitumisessa; ottaa huomioon, että Punaisen Ristin kansainvälisen komitean mukaan sodan jäljiltä on edelleen kateissa 10 000 henkilöä, joiden kohtalosta ei ole tietoa,
- M. ottaa huomioon, että vaadittujen kriteerien täyttämättä jäämisen perusteella Bosnia ja Hertsegovina ei kuulu niihin kolmeen Länsi-Balkanin maahan, joiden kansalaiset saivat 30. marraskuuta 2009 annetun neuvoston asetuksen nojalla oikeuden matkustaa ilman viisumia Schengenin alueelle,
- N. ottaa huomioon, että Ranska, Italia ja Luxemburg eivät ole vielä ratifioineet vakautus- ja assosiaatiosopimusta, mikä viivyyttää maan Eurooppaan integroitumista,
- O. katsoo, että vahvojen etnisten jakolinjojen itsepintainen ylläpitäminen olisi lopetettava siten, että koulutusjärjestelmä muutetaan yhdenmukaisemmaksi, etnisestä erottelusta vapaaksi ja nykyaikaiseksi,
- P. katsoo, että Bosnia ja Hertsegovinan viranomaiset eivät yritä tosissaan ratkaista maan korruptio-ongelmaa, mikä haittaa vakavasti maan taloudellista, yhteiskunnallista ja poliittista kehittämistä,
- Q. ottaa huomioon, että ihmiskauppa on vakava rikos ja se rikkoo räikeästi ihmisoikeuksia; ottaa huomioon, että Bosnia ja Hertsegovina on ihmiskaupan ja erityisesti naisten ja tyttöjen kaupan alkuperämaa ja jossakin määrin myös kauttakulkumaa ja kohdema,
- R. ottaa huomioon, että valtion ja entiteettien perustuslaeissa taataan kaikkien ihmisten yhdenvertainen kohtelu; ottaa huomioon, että romanien elinolot ovat edelleen erittäin hankalat ja että he joutuvat kokemaan syrjintää; ottaa huomioon, että sukupuoli-identiteettiin ja sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva yhteiskunnallinen syrjintä ja eristäminen on yleistä; ottaa huomioon, että mainitut ryhmät joutuvat edelleen pahoinpitelyjen, huonon kohtelun ja ahdistelun uhreiksi,
- S. ottaa huomioon, että työttömyys on pysynyt hyvin korkeana ja että se on kasvanut talouskriisin seurauksena; ottaa huomioon, että etenkin nuorten työllistymismahdollisuuksien puute haittaa maan kehittymistä ja voimistaa poliittisia jännitteitä; ottaa huomioon, että taloudellinen vauraus on ratkaisevan tärkeää Bosnia ja

Hertsegovinan jatkokehittämisen ja sovittelun kannalta,

Eurooppalaiset näkymät

1. ilmaisee tyytymättömyytensä mahdollisen ehdokasvaltion Bosnia ja Hertsegovinan rajoitetusta edistymisestä kohti vakautta ja kehittymistä sekä mahdollista EU:n ehdokasvaltion asemaa; panee yhä huolestuneempana merkille epävakaan poliittisen ilmapiirin ja kaikkien poliittisten voimien yhteisen näkemyksen puutteen ja tuomitsee jyrkästi provosoivien lausuntojen esittämisen, koska se heikentää etnisten ryhmien välisen sovinnon ja valtion rakenteiden toimintaa; pitää Bosnian serbitasavallan johdon esittämää lausuntoa "rauhanomaista irtautumista" koskevan kansanäänestyksen järjestämisestä provokaationa, joka uhkaa Bosnia ja Hertsegovinan vakautta, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta;
2. vaatii, että kansallismielinen ja irtautumista kannattava retoriikka, joka jakaa yhteiskuntaa ja vaarantaa Daytonin rauhansopimuksen tärkeimpien periaatteiden täytäntöönpanon, on lopetettava, ja että maassa on ja pyrittävä aidosti kestäviin sopimuksiin, joilla luodaan asianmukaisesti toimiva valtio, vahvistetaan Bosnia ja Hertsegovinan instituutioiden kykyä integroitua EU:hun ja parannetaan maan tilannetta kokonaisuudessaan;
3. muistuttaa, että liittyminen Euroopan unioniin edellyttää EU:n perustana olevien arvojen ja määräysten hyväksymistä eli ihmisoikeuksien ja kansallisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksien, solidaarisuuden, suvaitsevaisuuden, demokratian ja oikeusvaltion periaatteiden kunnioittamista, oikeuslaitoksen riippumattomuuden kunnioittaminen mukaan luettuna;
4. pyytää varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa ja laajentumisesta ja naapuruuspolitiikasta vastaavaa komissaaria vaikuttamaan EU:n täydellä painoarvolla Bosnia ja Hertsegovinan poliitikkoihin, jotta nämä pyrkisivät yhtenäisemmin täyttämään eurooppalaisen kumppanuuden vaatimukset ja kaikki vakautus- ja assosiaatiosopimuksesta aiheutuvat velvoitteet; muistuttaa kaikkia poliittisia toimijoita siitä, että mainitut kaksi asiakirjaa muodostavat EU:hun integroitumista koskevan etenemissuunnitelman ja että he ovat vastuussa kansalaisilleen siitä, että kompromisseja saadaan aikaan ja että uudistuksista päästään sopimukseen; kannustaa varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa ja komissiota soveltamaan EU:n ehtoja johdonmukaisemmin ja tuloshakuisemmin ja vastaamaan siten Bosnia ja Hertsegovinan asukkaiden todellisiin tarpeisiin;
5. ilmaisee vahvan tukensa korkean edustajan toimistolle ja korostaa, että siirtymäkausi voidaan saattaa päätökseen vasta kun Bosnia ja Hertsegovinan viranomaiset ovat saavuttaneet viisi tavoitetta ja täyttäneet kaksi ehtoa kokonaisuudessaan; kehottaa Bosnian serbitasavallan viranomaisia täyttämään jäljellä olevan velvoitteen (Bosnian serbitasavallan sähkölaki), jotta Brckon valvontaviranomainen voisi suositella Brckon itsehallintoalueen valvontajärjestelmän lakkauttamista;
6. kehottaa Bosnian serbitasavallan hallitusta osallistumaan edelleen aktiivisesti neuvotteluihin korkean edustajan toimiston luetteloiman valtion omaisuuden jakamisesta ja kehottaa näitä pidättymään julkista omaisuutta koskevan lainsäädännön hyväksymisestä Bosnian serbitasavallassa, koska se rikkoisi räikeästi korkean edustajan päätöstä julkisen omaisuuden myymiskiellosta ja viivyttäisi siten korkean edustajan toimiston sulkemista;

7. pitää myönteisenä perustuslakiin tehtyä tarkistusta, jolla Brckosta tehtiin itsehallintoalue, koska näin täytettiin jälleen yksi ehdoista, joita rauhan täytäntöönpanoneuvosto on asettanut korkean edustajan toimiston sulkemiselle;
8. kehottaa kahta entiteettiä ja erityisesti Bosnian serbitasavallan hallitusta noudattamaan Daytonin rauhansopimusta kokonaisuudessaan ja pidättymään mainitun sopimuksen ja YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien nojalla toteutettujen toimien vastustamisesta; katsoo, että korkea edustaja on viime kädessä se viranomainen, joka tulkitsee rauhanratkaisun siviilipuolen toteuttamista; katsoo, että korkeaan edustajaan ja hänen henkilöstöönensä kohdistuvia henkilökohtaisia hyökkäyksiä ja oikeudellisilla toimilla uhkaamista ei voida suvaita;
9. pitää myönteisenä Euroopan unionin poliisioperaation (EUPM) ja EUFOR Althea -operaation merkittävää osuutta Bosnia ja Hertsegovinan vakauden ja turvallisuuden edistämiseksi; pitää myönteisenä, että neuvosto on päättänyt toimittaa muita kuin toimeenpanevia valmiuksia koskevaa kehittämis- ja koulutustukea; pitää myönteisenä, että EUFOR-joukkojen toimivaltuuksia on laajennettu YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1895 mukaisesti; pitää myönteisenä sitä, että Nato on tarjonnut Bosnia ja Hertsegovinalle jäsenyyttä koskevaa toimintasuunnitelmaa;
10. korostaa, että EUPM on merkittävällä tavalla parantanut Bosnian ja Hertsegovinan lainvalvontaviranomaisten kykyä torjua järjestäynyttä rikollisuutta ja korruptiota; pitää myönteisenä, että operaatiota on päätetty jatkaa vielä kahdella vuodella valtuuksia täsmentäen ja että komissio valmistelee EUPM-operaation seurantahanketta liittymistä edeltävän tukivälineen 2010 yhteydessä;
11. pyytää EU:ta ja sen jäsenvaltioita torjumaan poliittisten vallanpitäjien välinpitämättömyyttä, luomaan etuoikeutetun kumppanuuden ja tukemaan kansalaisyhteiskuntaa, riippumattomia tiedotusvälineitä sekä yrityksiä ja käynnistämään etenkin nuoria bosnialaisia varten hankkeita, joilla edistetään poliittista aktiivisuutta;
12. tähdentää, että sekä julkisen palvelun että yksityisessä omistuksessa olevien tiedotusvälineiden vapaus ja riippumattomuus ovat demokratian perusvaatimuksia; kehottaa viranomaisia vahvistamaan riippumattomia ja moniarvoisia sekä poliittisesta painostuksesta vapaita tiedotusvälineitä ja sallimaan sen, että tiedotusvälineet raportoivat vapaasti maan kaikista osista tiedonsaannin varmistamisen avulla; tuomitsee jyrkästi toimittajiin kohdistuneet hyökkäykset ja kehottaa toimivaltaisia viranomaisia toteuttamaan asianmukaisia toimenpiteitä näiden hyökkäysten estämiseksi tulevaisuudessa; vetoaa tiedotusvälineisiin, julkisen palvelun radio- ja televisioverkko mukaan luettuna, jotta vihanlietsontaan sovelletaan nollatoleranssia; korostaa, että sääntelyviranomaisten on oltava viestinnän alalla poliittisesti riippumattomia; kehottaa ministerineuvostoa nimittämään pikaisesti viestintäviranomaiselle pysyvän johtajan;

Perustuslain ja oikeuslaitoksen uudistaminen

13. toistaa kantansa vaatimuksista, jotka olisi täytettävä uudistamalla perustuslakia:
 - a) valtiolla pitäisi olla riittävästi lainsäädäntö-, budjetti-, toimeenpano- ja tuomiovaltaa, jotta se voi täyttää EU:hun liittymisen kriteerit, perustaa toimivan yhtenäisen talousalueen ja

ylläpitää sitä, edistää taloudellista, ympäristöllistä ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja edustaa ja puolustaa maan yleisiä etuja ulkomailla; elintärkeiden kansallisten etujen turvaamisen Bosnia ja Hertsegovinassa pitää olla maan toimintakyvyn mukaista;

- b) Bosnia ja Hertsegovinan hallitsemiseen osallistuvien hallinnon tasojen määrän pitäisi olla verrannollinen maan taloudellisiin voimavaroihin ja sen olisi perustuttava tehokkaaseen ja toimivaan vastuunjakoon;
 - c) kaikilla kansalaisilla on oltava samat ja syrjimättömät oikeudet Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaisesti ja vakautus- ja assosiaatiosopimuksen 2 artikla edellyttää demokratian periaatteiden ja ihmisoikeuksien kunnioittamista,
 - d) katsoo, että erityistä huomiota olisi kiinnitettävä vähemmistöjen ja haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien oikeuksiin, ja että mainittuja ryhmiä olisi suojeltava välittömältä tai välilliseltä syrjinnältä ja väkivallalta; kehottaa Bosnia ja Hertsegovinaa toteuttamaan ihmisoikeuksia koskevia koulutusohjelmia, joissa edistetään suvaitsevaisuutta, moniarvoisuutta ja monimuotoisuutta;
14. muistuttaa, että keskusvaltion vahvistaminen ei merkitse entiteettien heikentämistä, vaan toissijaisuusperiaatteen mukaista edellytyksien luomista tehokkaalle hallinnolle, joka pystyy toteuttamaan kansalliset uudistukset, luomaan toimivia kansainvälisiä suhteita ja valmistelemaan siten koko maan liittymistä EU:hun;
15. kehottaa Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisia muuttamaan kattavan perustuslain uudistamisen yhteydessä asiaa koskevia perustuslain säännöksiä ja maan vaalilain säännöksiä mahdollisimman pian noudattaakseen Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiassa Sejdić-Finci antamaa tuomiota, jossa todetaan selvästi, että Bosnia ja Hertsegovinan nykyisessä perustuslaissa syrjitään henkilöitä, joihin viitataan "muina henkilöinä"; toteaa, että kyseisten uudistusten hyväksyminen on olennainen askel kohti toimivaa monietnistä yhteiskuntaa;
16. kannustaa Bosnia ja Hertsegovinan kansalaisia äänestämään lokakuussa 2010 pidettävissä parlamenttivaaleissa; katsoo, että nämä vaalit kytkeytyvät siihen, että Bosnia ja Hertsegovina lähentyy EU:ta ja että jokainen äänestämättä jättävä antaa muiden päättää omasta tulevaisuudestaan; korostaa, että kaikki toimet on toteutettava siten, että tulevien vaalien edellytykset täyttyvät eurooppalaisten normien mukaisesti rauhanomaisessa ja demokraattisessa vaalikampanjassa;
17. muistuttaa, että on perustettava valtion tason korkein oikeus ja vakiinnutettava se perustuslakijärjestelmään siten, että se voi yhtenäistää Bosnia ja Hertsegovinan oikeuskäytäntöä ja huolehtia neljän eri oikeusjärjestelmän vaiheittaisesta yhdenmukaistamisesta;
18. kehottaa kaikkia politiikan toimijoita huolehtimaan niiden 69 toimenpiteen toteuttamisesta, joista on määrätty oikeusalan uudistusstrategiaa tukevassa toimintasuunnitelmassa;

Sotarikosten, järjestäytyneen rikollisuuden ja korruption torjuminen

19. pitää myönteisenä, että yhteistyö entisen Jugoslavian alueen kansainvälisen rikostuomioistuimen kanssa on jatkunut tyydyttävällä tasolla ja että tuomioistuimen sekä valtion ja osatasavaltojen viranomaisten välinen yhteistyö on sujunut asianmukaisesti; korostaa, että velvoitteiden täyttämistä on jatkettava ja että on pyrittävä edistämään kaikkien entisen Jugoslavian alueen kansainvälisen rikostuomioistuimen tuomitsemien syytettyjen pidättämistä ja heidän tukiverkostojensa purkamista; vaatii Serbian ja Bosnia ja Hertsegovinan poliisiviranomaisilta tehokkaampaa yhteistyötä Ratko Mladićin ja Goran Hadžićin löytämiseksi ja pidättämiseksi; kehottaa Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisia vauhdittamaan sotarikoksien vastaisen kansallisen strategian toteuttamista ja purkamaan noin kymmenen tuhannen käsittelemättömän sotarikoksen suman sekä huolehtimaan aineellisista ja teknisistä resursseista, joita tarvitaan kaikkien rikoksentekijöiden, raiskauksiin ja seksuaaliseen väkivaltaan syyllistyneet mukaan luettuina, saattamiseksi oikeuteen;
20. muistuttaa, että 11. heinäkuuta on julistettu EU:ssa vietettäväksi Srebrenican joukkomurhan muistopäiväksi, ja kehottaa kaikkia alueen maita tekemään samoin; pitää myönteisenä, että Länsi-Balkanin maiden parlamentit ja erityisesti Serbian tasavallan kansalliskokous ovat hyväksyneet useita Srebrenicaa koskevia päätöslauselmia, ja kehottaa Bosnian valtiota ja entiteettien parlamentteja hyväksymään vastaavia päätöslauselmia lähitulevaisuudessa; katsoo tällaisten julkilausumien olevan tärkeitä askelia kohti yrityksiä tunnustaa alueen traaginen lähimenneisyys ja tosiasiat, ja toivoo, että ne pohjustavat tietä historiaa koskevalle yhteisymmärrykselle ja edistävät koko alueen aitoa sovintoa; korostaa, että Srebrenican ja sen ympäristön joukkomurhasta vastuussa olevien henkilöiden tuominen oikeuteen on tärkeä askel kohti alueen vakautta ja rauhaa;
21. kehottaa Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisia sisällyttämään rikoslainsäädäntöönsä kansainvälisten standardien mukaisen seksuaalisen väkivallan määritelmän ja järjestämään välittömästi uhreille riittävät korvaukset sekä taloudellista, yhteiskunnallista ja psykologista tukea, parhaat saatavilla olevat henkisen ja fyysisen terveyden palvelut mukaan luettuina, ja kehittämään ohjelmia ja kohdentamaan riittävästi resursseja todistajien pitkäaikaiseen suojelemiseen; korostaa tässä yhteydessä, että eri tuomioistuinten välistä koordinointia on parannettava ja että sodan aikana ilmenneistä seksuaalisista sotarikoksista syytteeseen asettamista on jouduttava; kehottaa komissiota ja muita kansainvälisiä tuentantajia tukemaan Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisia näissä pyrkimyksissä rahavaroin ja tarjoamalla seksuaalisen väkivallan sotarikosuhreille asiantuntija-apua; kehottaa Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisia asettamaan kiireellisimmäksi tavoitteekseen sellaisen strategian hyväksymisen ja toteuttamisen, joka on räätälöity sotarikoksina tehtyjen raiskausten uhreille;
22. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita käynnistämään rikostutkinnan niitä seksuaalirikoksen tekijöitä vastaan, jotka ovat muuttaneet EU:n alueelle ja saaneet pysyvän asuinpaikan ja mahdollisesti jäsenvaltion kansalaisuuden, ja myöntämään, että tällaiset rikokset ovat itse asiassa sotarikoksia, joten niitä ei pitäisi käsitellä tavanomaisina seksuaalirikoksina eikä niiden suhteen pitäisi noudattaa mitään rajoituksia;
23. kehottaa Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisia edistämään pakolaisten ja maan sisäisten evakoiden kokonaisvaltaista ja kestävästä paluuta ja hyväksymään Daytonin rauhansopimuksen liitteen VII mukaisen asiaa koskevan strategian; kehottaa ensinnäkin

huolehtimaan vastaanottokeskuksissa edelleen asuvien tarpeista ja toteuttamaan toimia heidän integroimiseksi yhteiskuntaan ja toisekseen edistämään niiden ihmisten paluuta, jotka eivät voi palata kotiseuduilleen, kuten esimerkiksi tuhotulle Posavinan alueelle; kehottaa komissiota ja muita kansainvälisiä tuenantajia tukemaan Bosnia ja Hertsegovinan valtiollisia elimiä näissä pyrkimyksissä sekä rahallisesti että antamalla asiantuntija-apua;

24. korostaa, että on rakennettava kiireellisesti tiukasti vartioituja valtion vankiloita ja huolehdittava nykyisten vankiloiden kunnostamisesta, jotta kaikkia syytettyjä ja tuomittuja rikollisia voidaan pitää vangittuina turvallisesti;
25. pitää valitettavana, että korruption torjuminen on edennyt hitaasti, koska korruption torjuntatoimia ei ole sovitettu riittävästi yhteen valtion tasolla ja hallintorakenteiden sekä muiden valtion ja entiteetin rakenteiden, julkisia hankintoja koskevien menettelyjen, yritysten toimilupien ja terveys-, energia-, kuljetus- ja rakennusalan korkean tason korruptiotapauksia ei ole tutkittu riittävästi eikä niistä ole jouduttu syytteeseen; vaatii tässä yhteydessä puolueettoman ja vastuuvollisen korruptionvastaisen elimen välitöntä perustamista Bosnia ja Hertsegovinan kansalaisten luottamuksen palauttamiseksi maan instituutioihin sekä korruptionvastaisen uuden strategian (2009–2014) ja sitä täydentävän toimintasuunnitelman yhteistä toteuttamista;
26. kehottaa Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisia torjumaan tehokkaasti ihmiskauppaa, asettamaan syylliset tehokkaasti syytteeseen yhteistyössä kansainvälisen yhteisön kanssa, järjestämään uhreille suojelua ja korvauksia ja lisäämään asiaa koskevaa tietoisuutta, jotta viranomaiset ja yhteiskunta eivät syyllistäisi uhreja uudelleen;

Viisumivapaus

27. panee tyytyväisenä merkille, että Bosnia ja Hertsegovinan viranomaiset ovat jouduttaneet uudistuksia ja edistyneet huomattavasti viisumivapausjärjestelmää koskevaan etenemissuunnitelmaan sisältyvien jäljellä olevien ehtojen täyttämiseksi, mikä osoittaa, että riittävällä tahdolla uudistuksissa voidaan saavuttaa merkittävää edistystä; kehottaa voimakkaasti Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisia hyväksymään jäljellä olevat asiaa koskevat lait;
28. pitää myönteisenä 27. toukokuuta 2010 hyväksyttyä, viisumivapautta koskevaa komission lainsäädäntöehdotusta;
29. tunnustaa kaikkia Bosnia ja Hertsegovinan kansalaisia koskevan viisumivapauden merkityksen ja pitää sitä EU:hun paremmin integroitumisen ja etnisten ryhmien välisen sovinnon kannalta merkittävänä tekijänä, jolla estetään eristymistä ja tarjotaan kansalaisille mahdollisuus laajentaa näkymiään, parannetaan EU-jäsenyyden mahdollisuuksia ja heijastetaan kansalaisten tahtoa osoittaa poliittisille johtajille, että EU:hun integroitumista on tehostettava;

Koulutusjärjestelmän tilanne

30. tunnustaa instituutioiden alalla tapahtuneen edistymisen, mutta kehottaa Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisia hyväksymään valtion tasolla annettavaa korkeamman asteen opetusta koskevan lain, keskittymään koulutuksen alalla puitelakien täytäntöönpanoon ja

vähentämään siten koulutusjärjestelmän hajanaisuutta, hyödyntämään täysipainoisesti eurooppalaista kumppanuutta toteutettaessa toimia, joilla parannetaan koulutuksen laatua yleensä työmarkkinoiden tarpeiden ja Bolognan prosessin tavoitteiden mukaisesti ja käynnistämään EU:n avulla koulutusjärjestelmiä ja työelämään uudelleen integroitumista koskevia järjestelmiä henkilöille, jotka ovat olleet pitkään työttöminä; kannustaa kansainvälisten vaihto-ohjelmien käynnistämiseen Bosnia ja Hertsegovinan kaikissa yliopistoissa hyödyntäen nykyisiä EU:n ohjelmia ja verkostoja; korostaa, että EU:n liikkuvuusohjelmiin osallistuvien opiskelijoiden, opettajien ja tutkijoiden määrää on lisättävä merkittävästi;

31. korostaa, että koulutus on ratkaisevaa aidon etnisten ryhmien välisen sovittelun kannalta; katsoo, että EU:n tuen yhteydessä olisi kiinnitettävä enemmän huomiota suvaitsevaisuuteen ja moniarvoisuuden kunnioittamiseen perustavaan osallistavaan ja syrjimättömään koulutusjärjestelmään ja yrityksiin ymmärtää yhteistä historiaa sekä eri etnisten ryhmien välisen erottelun poistamiseen (kaksi koulua saman katon alle) kehittämällä yhteisiä koulutusohjelmia ja integroimalla kummankin entiteetin koululuokat toisiinsa; pitää tässä mielessä myönteisenä Bosnia ja Hertsegovinan laajuisen kouluneuvoston perustamista;
32. kehottaa Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisia arvioimaan uudelleen nykyistä jäykkää ja kallista menetelmää, jossa ulkomaalaisten tutkinnot tunnustetaan kotimaisten tutkintojen tapaan, ja luomaan valtion tasolla viraston, joka vastaa tutkintojen tunnustamisesta; muistuttaa Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisia siitä, että ammattitaitoista työvoimaa olisi kannustettava hakemaan töitä maasta sen sijaan, että työnhakijat lannistetaan;

Taloudellinen tilanne ja sosiaalipolitiikka

33. pitää Moneyvalin uusinta arviointikierrosta¹ myönteisenä; kehottaa kaikkia toimijoita jatkamaan talouden uudistuspyrkimyksiä, toteuttamaan yhteisiä lainkäyttöalueiden toimia ja helpottamaan taloudellista toimintaa karsimalla myös byrokraattisia esteitä, luomaan pitkän aikavälin kestävä kehityksen strategian, jossa käsitellään muun muassa koulutusta, tutkimusta ja kehittämistä, infrastruktuuria, maataloutta, ympäristöä ja energiaa; kehottaa ulkomaisten sijoitusten houkuttelemiseksi maahan valtioiden ja yritysten johtajia toteuttamaan kaikki toimenpiteet sijoittajien luottamuksen palauttamiseksi ja yritysystävällisen ympäristön luomiseksi, jotta Bosnia ja Hertsegovina ei jäisi entistä pahemmin jälkeen muun alueen kehityksestä;
34. muistuttaa, että vakaus- ja assosiaatiosopimuksessa edellytetään entiteettien hallitusten talouspoliittisen koordinoinnin vahvistamista sekä – yhtenä merkittävänä talousuudistuksen elementtinä – yhtenäisen talousalueen luomista pyrkien edistämään sisäistä integroitumista ja parantamaan maankäyttö- ja työmarkkinoita; pitää tässä yhteydessä valitettavana, että sisäisen työvoimalainsäädännön ja sosiaaliturvajärjestelmien hajanaisuus ovat edelleen henkilöiden maansisäisen vapaan liikkuvuuden pahin este; toteaa, että taloudellinen vauraus, työllistymismahdollisuudet, etenkin Bosnia ja Hertsegovinan nuorten työllistymismahdollisuudet, ovat ratkaisevia maan tulevan kehityksen kannalta ja voivat edistää etnisten ryhmien välistä sovittelua,

¹ Euroopan neuvoston alainen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaisia toimenpiteitä arvioiva asiantuntijakomitea

35. kannustaa rahapolitiikan yhteensovittamiseen varmistamalla, että välillisiä veroja käsittelevä virasto ja kansallinen veroneuvosto toimivat asianmukaisesti; kehottaa ministerineuvostoa lopultakin nimittämään pysyvän johtajan välillisiä veroja käsittelevälle virastolle;
36. kehottaa koko valtion kattavan väestönlaskennan mahdollistamiseksi Bosnia ja Hertsegovinan parlamenttia hyväksymään pikaisesti väestönlaskentaa koskevan lain, joka on selkeä edellytys maan Eurooppaan lähentymiselle ja jota tarvitaan maan talouden ja yhteiskunnan kehittämiseksi sekä EU-tuen jatkamiseksi;
37. pyytää Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisia toteuttamaan toimia, joilla pyritään vähentämään köyhyyttä ja kehittämään köyhät ja sosiaalisesti syrjäytyneet ihmiset sekä haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät, etenkin romanit, paremmin huomioon ottava sosiaalinen turvaverkko sekä tehokas ja kestävä sosiaaliturvajärjestelmä ja sosiaalisen osallistamisen järjestelmä; kehottaa Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisia sitoutumaan päättäväisemmin työllistämispolitiikkaan, sosiaaliseen koheesioon ja sukupuolten tasa-arvoon;
38. pitää myönteisinä aloitteita, joita Bosnia ja Hertsegovinan viranomaiset ovat tehneet kohentaakseen romanien tilannetta, ja toistaa pitävänsä tärkeänä, että hyväksytään strategia, jossa keskitytään romanien asuntoihin, terveydenhuoltoon, työllistämiseen ja koulutukseen; kehottaa viranomaisia järjestämään tarvittavat resurssit tämän strategian toteuttamiseksi kansalaisyhteiskunnan ja romaniyhteisön kanssa, torjumaan syrjintää ja lisäämään romanien edustusta eri virastoissa;
39. pitää myönteisinä liittovaltion parlamentin uusimpia lainsäädäntötarkistuksia, joilla toteutetaan tarveharkintaisten sosiaalietuuksien periaatetta ja rajoitetaan budjetin menopuolta kaikkien tuensaajien, myös veteraanien, osalta; pitää myönteisenä, että Maailmanpankin kehitysapulaina ja Kansainvälisen valuuttarahaston valmiusluottojärjestelmän toinen ja kolmas erä on maksettu; kannustaa liittovaltion parlamenttia hyväksymään lisätoimia rahapolitiikan kurinalaisuuden lisäämiseksi;
40. kehottaa Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisia kehittämään kansallisen energiastategian, joka perustuu uusiutuviin energialähteisiin, energiansäästöön ja energiatehokkuuteen sekä sähköverkon nykyaikaistamiseen; muistuttaa sekä Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisia että komissiota sen varmistamisesta, että vesivoimalahankkeet suunnitellaan ja toteutetaan EU:n ympäristövaikutusten arvioinnin kriteerien ja kestävää kehitystä koskevien yleisten standardien mukaisesti;
41. pitää valitettavana, että ympäristöalan hallintokapasiteetti on edelleen heikko ja rajoitettu; edellyttää tässä yhteydessä sellaisen valtion tason kattavan ympäristölain hyväksymistä, jolla varmistetaan yhdenmukaistettu ympäristönsuojelu ja valtion ympäristöviraston perustaminen;
42. kehottaa Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisia hyväksymään valtion tasolla sairausvakuutusta koskevan lain, jotta julkinen terveydenhuolto voitaisiin yhdenmukaistaa ja sen laatua voitaisiin parantaa ja ihmiset voisivat hakeutua hoitoon koko Bosnia ja Hertsegovinan alueella asuin- ja työpaikastaan riippumatta;

Alueellinen yhteistyö

43. korostaa alueellisen yhteistyön ja hyvien naapuruussuhteiden merkitystä ja pitää niitä sovitteluprosessin ratkaisevina osatekijöinä, jotka lujittavat kansalaisten suoria yhteyksiä; korostaa kansalaisyhteiskunnan toimijoiden ratkaisevaa asemaa tehostettaessa yhteiskunnallisiin ja poliittisiin seikkoihin liittyvää alueellista yhteistyötä; kehottaa Bosnian viranomaisia löytämään ratkaisun, jolla varmistetaan Kosovon kansalaisten alueellinen liikkuvuus ja mahdollisuus matkustaa Bosnia ja Hertsegovinaan;
44. toteaa Bosnia ja Hertsegovinan poliittiden pattitilanteen jatkuminen estää koko Länsi-Balkanin ja koko EU:n kestävän vakauden ja alueellisen yhteistyön toteutumisen;
45. kiittää Bosnia ja Hertsegovinaa aktiivisesta osallistumisesta alueelliseen yhteistyöhön ja erityisesti sitä, että se on allekirjoittanut Kroatian ja Serbian kanssa kansainvälistä oikeusapua rikos- ja siviilioikeuden asioissa koskevat sopimukset, joilla pyritään saattamaan yhdessä allekirjoittajamaassa jo tuomitut ja sittemmin toiseen allekirjoittajavaltioon paenneet henkilöt vastuuseen rikoksistaan;
46. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman varapuheenjohtajalle/korkealle edustajalle, neuvostolle ja komissiolle sekä Bosnia ja Hertsegovinan ja sen entiteettien hallituksille ja parlamenteille.